

MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE RS
dr. Dominika Švarc Pipan
ministrica

Spoštovana gospa ministrica,

po Ustavi RS je sodnikom, ki so nosilci sodne veje oblasti zaupano, da v konkretnih primerih razlagajo in uporabljajo pravo. Neodvisno in nepristransko sodstvo je temeljni pogoj za obstoj vladavine prava. Neodvisnost sodstva predpostavlja, da je sodstvo samostojna veja oblasti, ki je ločena in neodvisna od drugih vej oblasti. Pomemben vidik načela neodvisnosti je tudi materialna neodvisnost sodnikov. Ustavno sodišče RS je že večkrat pojasnilo, da mora država zagotoviti ustrezna sredstva za delovanje sodstva in v tem okviru za plače sodnikov. Pri tem je dolžna upoštevati, da morajo zagotovljena sredstva ustrezati vlogi sodne veje oblasti in odgovornosti sodnikov.¹ Za sodnike, ki neprekinjeno opravljajo sodniško funkcijo, ves čas veljajo pravila o nezdržljivosti sodniške funkcije² in druge omejitve iz Zakona o sodniški službi, sodniki so dolžni spoštovati tudi kodeks sodniške etike, ki zapoveduje pravila njihovega ravnanja, ne le za službeno, ampak tudi zasebno, vse z namenom varovanja neodvisnosti, nepristranskosti sodnikov ter ugleda sodniške službe.

Zahtevnost in odgovornost opravljanja sodniške funkcije torej terja ustrezno ovrednotenje plačnega položaja sodnikov, kar sedaj ni zagotovljeno. Že dlje časa je izpostavljena potreba po nujni intervenciji, saj se plače sodnikom od leta 2012 niso spremenile. Trenutna situacija s tem v zvezi je alarmantna in bi lahko imela posledice na delovanje pravne države. Predpisi, ki urejajo materialni položaj sodnikov, posegajo v ustavni položaj oz. ustavne pravice sodstva, kar terja takojšnje ukrepanje. To potrjujejo že sprejete odločitve Ustavnega sodišča.³ Da je materialni položaj sodnika neločljiv del njegove neodvisnosti, pa izhaja tudi iz številnih mednarodnih dokumentov.⁴ Za ustrezno ureditev položaja sodnikov je ključno proaktivno delovanje vseh akterjev: Sodnega sveta RS, katerega temeljna naloga je varovanje neodvisnosti sodne veje oblasti, skrb za zagotavljanje kakovosti dela sodišč in sodnikov ter javnega ugleda sodstva,⁵ predsednika Vrhovnega sodišča RS, ki je najvišje sodišče v državi in vrh sodne uprave ter Slovenskega sodniškega društva, ki si že več let prizadeva za ureditev plačnega položaja sodnikov. Glede na naravo funkcije, ki jo sodniki izvršujejo, ni primerno, da se sodnike postavlja v položaj, da morajo sami braniti svoje pravice.

Predsedniki sodišč v Republiki Sloveniji v zadnjem tednu z resno zaskrbljenostjo spremljamo močno povečano nezadovoljstvo med slovenskimi sodnicami in sodniki, ki so ga pričeli vedno bolj množično in tudi javno izražati. Vrstijo se pisma s pozivi najbolj odgovornim nosilcem izvršilne in zakonodajne veje oblasti, da se končno uredi materialni položaj sodnikov na način, ki bo ustrezal stopnji odgovornosti in zahtevnosti tega poklica ter primerljivo s plačami funkcionarjev drugih vej oblasti.

Predsednice in predsedniki sodišč ocenjujemo, da so reakcije sodnikov posledica dejstva, da

1 Primerjaj odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-60/06-200.

2 Glej 133. člen Ustave RS.

3 Prim. odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-60/06-200 in U-I-159/08.

4 Prim. Univerzalna sodniška listina, sprejeta na zasedanju Osrednjega sveta Mednarodnega sodniškega združenja na Tajvanu leta 1999, posodobljena v Santiagu de Chile leta 2017; Magna Carta of Judges, ki jo je leta 2010 sprejel Posvetovalni svet evropskih sodnikov pri Svetu Evrope; Priporočilo št. R (94) 12 državam članicam o neodvisnosti, učinkovitosti in vlogi sodnikov, ki ga je leta 1994 sprejel Odbor ministrov pri Svetu Evrope; Priporočilo CM/Rec (2010) 12 ministrov državam članicam o sodnikih: neodvisnost, učinkovitost in odgovornost, ki ga je leta 2010 sprejel Odbor ministrov pri Svetu Evrope; Mnenje št. 1 Posvetovalnega sveta evropskih sodnikov pri Svetu Evrope o standardih v zvezi z neodvisnostjo sodstva in nepremakljivostjo sodnikov.

Glej tudi sodbo Sodišča Evropske Unije, št. C-64/16 z dne 27. 2. 2018.

5 Glej 2. člen Zakona o sodnem svetu.

odločevalci kljub večletnim prizadevanjem Slovenskega sodniškega društva, Vrhovnega sodišča RS in tudi Sodnega sveta, ki se je celo moral zateči k sprožitvi postopka pred Ustavnim sodiščem RS, tej problematiki žal niso posvetili ustrezne pozornosti.

Ni ostalo spregledano, da so sočasno določene poklicne skupine že uspele izposlovati izboljšanje svojega materialnega položaja.

Tudi predsednik Vrhovnega sodišča RS je po skupnem srečanju s predsednico Državnega zbora in predsednikom Vlade RS, na katerem ste sodelovali tudi vi, izrazil razočaranje zaradi neustreznega pristopa k razreševanju ključnih problemov slovenskega sodstva. To je nezadovoljstvo med sodnicami in sodniki zgolj še poglobilo, njihove odzive pa zaostri.

Spoštovana gospa ministrica, podpisani predsedniki sodišč štejejo za dolžnost, da vas na nastale negativne razmere in razpoloženje med sodniki, kot neposrednimi nosilci sodne veje oblasti, pravočasno opozorimo, saj smo odgovorni za nemoteno poslovanje sodišč.

Zato v bojzani, da bi se aktivnosti sodnic in sodnikov zaradi neustrezne odzivnosti v preteklosti, lahko resno zaostri, apeliramo, da se njihove zahteve, ki so že dlje časa naslovljene na vse pristojne nosilce državne oblasti, razrešijo v najkrajšem možnem času in verjamemo, da boste z avtoriteto resorne ministrice to tudi uspeli doseči.

S spoštovanjem,

VIŠJE SODIŠČE V LJUBLJANI
predsednik sodišča
Anton Panjan

VIŠJE SODIŠČE V CELJU
predsednik sodišča
Branko Aubrecht

VIŠJE SODIŠČE V MARIBORU
predsednik sodišča
Branko Reisman

VIŠJE SODIŠČE V KOPRU
predsednik sodišča
Aleš Arh

VIŠJE DELOVNO IN SOCIALNO SODIŠČE
predsednica sodišča
mag. Biserka Kogej Dmitrovič

UPRAVNO SODIŠČE
predsednica sodišča
Jasna Šegan

DELOVNO IN SOCIALNO SODIŠČE
V LJUBLJANI
predsednica sodišča
Ana Jaklič

DELOVNO SODIŠČE V CELJU
predsednica sodišča
Lucija Semeja

DELOVNO SODIŠČE V KOPRU
predsednica sodišča
Marinela Maras

DELOVNO SODIŠČE V MARIBORU
predsednica sodišča
Sonja Pucko Furman

OKROŽNO SODIŠČE V LJUBLJANI
predsednik sodišča
Marjan Pogačnik

OKROŽNO SODIŠČE V MARIBORU
predsednica sodišča
Alenka Zadavec

OKROŽNO SODIŠČE V CELJU
predsednica sodišča
Petra Giacomelli

OKROŽNO SODIŠČE V KOPRU
predsednica sodišča
mag. Samanta Nusdorfer

OKROŽNO SODIŠČE V NOVI GORICI
predsednik sodišča
Goran Klavora

OKROŽNO SODIŠČE V KRANJU
predsednica sodišča
Špela Jakopič

OKROŽNO SODIŠČE V KRŠKEM
predsednica sodišča
Branka Drozg

OKROŽNO SODIŠČE V NOVEM MESTU
predsednica sodišča
Tatjana Plut

OKROŽNO SODIŠČE V MURSKI SOBOTI
predsednik sodišča
Branko Palatin

OKROŽNO SODIŠČE NA PTUJU
predsednica sodišča
Albina Hrncar Pečnik

OKROŽNO SODIŠČE V SLOVENJ GRADCU
predsednik sodišča
Simon Došen

OKRAJNO SODIŠČE V LJUBLJANI
predsednica sodišča
Nataša Kosec

V vednost:

- predsednik Vrhovnega sodišča RS
- Sodni svet
- Slovensko sodniško društvo